

Előfizetési feltételek:
Vidékre postán vagy helyben házhöz
(horvá) Egész évre 10 ft. Fél évre 8 ft.
Negyed évre 4 ft.
Egyen számú 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
6-hasábos petitior egyszeri hirdetésnél 12,
kétyszerűnél 10, háromszornál 8 kr.
A nyilvántartás petitior 50 kr.
Bélyegdíj külön 30 kr.
Hirdetmények elfogadtatnak a ki-
adóhivatalon kívül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
hivatalában Budapeston: Dorottya-utca
3. sz. I. em. Hely: Wallischgasse 10. sz.
Prága: Graben 21.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:
Belváros, Kulap-u. 15. sz. I. em.
A lap szellemi részét illető minden köz-
lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
Bemutatólevelek csak ismert szer-
zőktől fogadtatnak el. — Kéziratok nem
adatok vissza.
Kiadóhivatal:
Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(Ker-**
tesz József könyvnyomdai irodája)
hova a lap anyagi részét illető közle-
mények (előfizetési pénzek, hirdetmények
kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, február 14.

Az égető napikérdés hírlapi megbeszélése még mindig javában foly. Mi evel szemben nézeteinket elmondtuk, álláspontunkat világosan kifejtettük, s mert azon pártnak, melynek nézeteit szerencsénk van tolmácsolni, kormányzási aspirációi nem lévén, személyesen érdekelve nem vagyunk, most már a figyelmes néző szerepét játszhatjuk mindaddig, míg azon vajdaságok, melyeknek jelenleg szemtanúi vagyunk, oly új fordulatot nem vesznek, mely a hozzászólást ismét kívánatosná, vagy éppen szükségessé teendí.

Egyelőre az érdekesebb sajtóhangok regisztrálására, s azoknak olvasóinkkal való megismertetésére szorítkozunk, mi természetesen ki nem zárja azt, hogy itt ott egyik, vagy másik futó észrevételt ne kocczátassunk.

A kávéházi reggelizőknek ma jó napjuk volt, amnyi érdekes és változatos enuntiációkat hoztak a mai reggeli lapok, hogy a politikában kontárgodó nyárspolgárok méltán eshettek meglepetésből-meglepetésbe; vannak e hangok közül olyanok is, melyek a komoly politikus kiváló figyelmét megérdemlik.

Ilyenek a „Pester Lloyd“ és a „Hon“ cikkei.

A tekintélyes német lap, nagy fontosságú cikkét alant egész terjedelmében közöljük, s azért e helyt olvasóinkat csak a „Hon“-ban Jókai aláírásával megjelent cikkkel ismertetjük meg, melyben a következőket olvashatni:

„A jobboldali partközönség a „Pester Lloyd“ olyan méltányos volt, hogy kimondta, miszerint egy koalícionális miniszteriumban okvetlenül benne kell lenni pártunk hajdani és mostani két vezérének: Ghyecznek és Tiszának. Én viszonzom a méltányosságot s kimondom, hogy koalícionális miniszteriumot viszont nem képzelek a nélkül, hogy Lónyay és Semyeey részt vegyenek benne. — Ennek a két államférfinak nem csak azért kell egy koalícionális miniszteriumban helyet foglalni, hogy benn legyenek; hanem azért is, hogy ne legyenek kinn.“

„Semyeeyre nézve személyileg csak tisztelettel szólhatunk. Zászlóját láttuk: de annak fölriratai: konservativismus és ultramontanismus Magyarországnak nem oly felelmesek, mint másutt; — mert erősebb gátakra találma mint másutt.“

Lónyay nem szimpatikus egyéniség jól tudom; kiméletlen ellenfelei iránt; a siker végett az eszközökben nem válogató; — de gyakorlati ember, ismereteit államférfiúi magaslalon szerzte: — s én most nem jó barátokat indultam el keresni, hanem koalícionális miniszteriumot. Lónyay egy olyan fogas kerék, a melyet ha kihagyunk a koalícionális miniszteriumból, az meg fogja őket örölni, ha pedig beveszik, meglehet hogy megtaníttja őket örölni.“

Hogy gazdag ember, az előttem nem bün. Én szeretem, hogy a miniszterek gazdagok legyenek: legalább feleletre vonatás esetén van nekik miből megfelelni.

Arra a térére pedig épen nem lépek, a hol a pártok egymást a „becsületesség“ kriteriuma szerint osztályozzák. En a képviselőháznak minden tagját becsületes jelleműnek tartom, s egyről sem teszem föl, hogy ebből az óriási koldus tarisznyából, a mit most közös nyakunk emel, bármelyik is csak egy morzsát is hajlandó lenne a saját asztalára juttatni. A jelen év kormányférfiira csak nagy kockázatások, önfeláldozások várnak, semmi tilos nyemeremnyvel. Ez az én hitem.“

Ezután elmondja Jókai, hogy az ő álláspontja a koalíció által semmiben sem változott, hogy fömmaradnak kérdések, melyeket elejtetteknek nem tekinthet, ilyenek:

„A magyar hadsereg elismertetése, s az ezen elvből kifolyó következmények.“ (Egész sorozat.)

„A magyar önálló bankügy megoldása független nemzeti alapon.“

„Adók reformja, államgyedárúságok átalakítása.“

„Jó vasuti politika.“

„Czélserű és szabadelvű választási törvény (még ez is belevág az államháztartási ügybe.)“

Nincs kétsége az iránt, hogy „Ghyecz és Tisza, kik mindezen nagy dolgoknak vezérharcosai voltak, ha maguk kormányra jutnak, ez elvek mellett tartott egykori beszédeiket megannyi tartozásnak tekintendik, amiknek lerovása most már ő reájok bízott lesz —“

Végül azt mondja Jókai:

„De ha a viszonyok, a körülmények, sőt maga a koalíció természete oly állásba találja tisztelt barátaimat hozni, ahol a közjogi alapot többé nem zavaró, tisztán belügyi kérdésekben is az akadályok túlsúlyban találndják a jó szándék ellenében: akkor nem hiszek rossz szolgálót tenni a közügynek, ha föntartok a sokat vitatott óhajtaság számára egy hangot, mely a jó barát kiméletével teljesíti a figyelmeztető, a sürgető, a bírálva buzditó ellenzék föladatát; s nem bizza a szerepet a szenvedély, a pártharag s a sértett ambíciók szélsőségeire, mint kiváltságot.“

„Én a „Hon“-t, még a koalícionális miniszterium mellett is szükségesnek tartom a hazai mérsékelt ellenzék közlönyét nyilvánítani.“

Ezzel befejezve cikkét hagyja elmélkedni az olvasót, hogy hát most már találja ki mit jelentess ez? Mi teljes készséggel engedünk t. lapmegvalljuk, hogy ezen utolsó nyilatkozatra nem találunk kadencziát.

A középpárti-kör, hétfőn február 16 án délután 5 órakor, értekezletet tart saját helyiségekben

— A „Hunnia“ hosszu lére föleresztett nyilatkozatot ad „vasuti államcsínyek“ című cikkére tett azon megjegyzésünk folytán, miszerint „ha ezen támadásnak nem az a hallgatóságos célja, — mint azt ezen szélső baloldali lapról megszoktuk, — hogy néhány kormányférfinak hízelkedjék minden ok nélkül; a dolog az illetékes hatóságok részéről szigorú vizsgálatot igényelve.“ Ebben állítottuk azt, hogy ha Obermayer ur csakugyan folytonosan törekszik a magyar érdekek kijátszására — mint a „Hunnia“ állítja — akkor vizsgálat indítandó ellene; ellenkező esetben pedig ezen állításnak is csak az a hallgatóságos célja, hogy néhány kormányférfinak (a jelen esetben Tolnay, Langer és Hieronymi urak erélyét emeli ki szegény Obermayer rovására) hízelkedjék. Éz — azt állítottuk továbbá, — minden ok nélkül történnék, mert ha oly veszedelmes Obermayer ur a magyar érdekeknek: akkor a nevezett urak erélye ugyancsak rossz illusztrációt nyer azon tényben, hogy ez urat még is megtürik fontos állásán. Végül azt állítottuk, hogy a hízelkedést néhány kormányférfi iránt megszoktuk már ezen szélső-baloldali lapról. Éz irányban emlékeztetjük őt, miszerint erre nézve kapott már emlékeztetünk szerint más lapról szemrehányást. Arra, hogy a „Hunnia“ sugalmazottnak tartja sorunkat: nincs mást mit feleltünk, mint azony tény, hogy Obermayer urat mi sem ösmerjük, s ellene mi is vizsgálatot kérünk, ha igaz az, mit a „Hunnia“ állított. A többi olyan frázis, a mi csak nagyon híglére föleresztve jöhet a kartell-szerződések ügyével kapcsolatba.

— A kilenczes bizottság — mint a „Baloldal“ írja — ma végzi be munkálkodását s hétfőn terjeszti elő annak eredményét a 21-es bizottságban. Széll Kálmán pénzügyi propositióit, melyeket a pénzügyi-tárcza átvételére történt fölszólításakor tett, de melyeket a miniszterelnök saját és miniszteriuma részéről elfogadhatóknak nem talál, az albizottság most magáévá tette, s ha ugyan ez a sors éri a plenumban is, — mi alig szenved kétséget — akkor Széll Kálmán jöendő pénzügyésége ebben a tekintetben legalább nem leend akadályozva. — Az utóbbi hír valóságáról nincs tudomásunk, a mi azonban az elsőt illeti, mi t. lapársunkkal ellenkezőleg úgy vagyunk értesülve, hogy az albizottság működésének befejezése legjobb esetben csak a jövő hét második felére várható.

— A kilenczes albizottság az „Ung. Corr.“ értesítése szerint elhatározta, hogy az összes államjavarok fokozatos eladásának előkészítése mellett az államerdőkben semmi további beruházás ne tétessék. A vashámorok el-

adandók; a diósgyőrivel pedig, ha eladni nem sikerül, föl kell hagyni; a bányaművek szintén eladandók, esetleg bérbe adandók. Általában kimondatott azon elv, hogy az állam jövőben semmi iparagat ne folytasson. Ugyan ezen bizottságra nézve a „Baloldal“ azt újságolja, hogy az elfogadott határozatok összesnek Széll Kálmán, annak időjén visszautasított javaslatával.

A közjegyzőség.

(Két közlemény.)

II.

Tudjuk mindnyájan, mikép néptünk nagy része, még a vagyonosabb is igen nagy idegenkedéssel viseltetik a formális aktusok iránt, tudjuk mikép ennek főoka a költségéti iszonyodás, miután az igazságszolgáltatás költségei ugyis nagy terheket képviselnek; tudjuk, hogy ezek miatt magok a telekkönyvek is elhanyagoltatnak, bármily súlyos jogkövetkezményei legyenek is ezen mellőzésnek.

Kérdem — fogunk-e ezen bajon segélni a kényszer alkalmazása által? Nem fogna-e az ellenhatást és még nagyobb idegenkedést teremteni? — Es főleg midőn egy új intézményt hozunk be, midőn az előbb már ugyis nem rokonszenves közjegyzőséget visszaállítjuk, nem lenne-e elégséges az attóli idegenkedésre, visszavonulásra, ha azt a kényszer utján terhek által tüntetjük ki.

Mi tehát a jegyzői kényszert nem ajánlhatván, arra törekszünk, hogy a törvényhozás morális eszközei s biztosítékok által készítse elő a kedvező talajt, melyen az oly nagy szükségű jegyzői intézmény fölvirágozzék s elterjesztessék.

Es ily eszközök az önállás s függetlenség biztosítása s minél nagyobb szakképzettség követelése.

Ezen kellekre nézve azonban törvényjavaslatunkban kielégítő biztosítékokat nem találunk. Itt abban a rendetelen körülményben állunk, hogy a közjegyzőség az önállás, függetlenség, melyre a közjegyzőknek is nagy sulyt kell fektetnünk, veszélyeztetve van azon nagy jogosítványok által, melyek a közjegyzők irányában a miniszternek, a bíróságoknak és a kir. ügyészeknek adatnak a törvényjavaslatban.

Mellőzve, hogy különbözőleg az ügyvédi-rendszer-től, a miniszter szabad kinevezése alá tartoznak, mellőzve, hogy legfölsőbb törvényszékeknek semmi befolyás sem engedtetik, aggasztónak találjuk azt, hogy mind a közjegyzők, mind a jegyzői kamarák számát és székhelyeit a miniszter határozza meg, anélkül, hogy arra nézve a törvényben lennének kijelölve az alapok, melyekhez a szám és helyek meghatározását alkalmazni kellene, mi mindenesetre nagyobb biztosíték.

Még aggasztóbb az, hogy a jegyzői díjak megalapítása hosszas idő tartamára egészen a miniszter önkényétől tétetik függővé. A díjszabályzatnak igen nagy jelentősége van egyrészt, hogy kellő jövedelem forrás biztosítván a jegyzői állomások megnyugtatólag töltsenek be; másrészt, hogy a nép terheltsége is tekintetbe vétsessék. — Azon kérdés is, hogy kevesebb vagy több jegyzői állomás szerveztessék, valamint az is, hogy bizonyos fokon nem szükséges-e a jegyzőség s ügyvédség összekapcsolását megengedni, lényegesen függ a díjszabályzattól. Nagyon kívánatos tehát, hogy egy ily fontos szabályzatot azonnal maga a törvényhozás létesítsen a miniszter tervezete s előterjesztése alapján.

Még nagyobb fontosságot tulajdonítunk a javaslat azon szabályainak, melyek a közjegyzők függetlenségét a bíróságok ellenében kockáztatják. Itt a tervezett jegyzői kamarák lennének hivatva biztosítékokat nyújtani; ezeknek rendeltetésük, hogy a közjegyzők függetlenségét eszközöljék. Midőn azonban egyrészt azt látjuk, hogy a javaslat igen sok oldalú s nagyon tág befolyást enged a bíróságoknak a jegyzők ügyeire és személyeire, akkor viszont másrészt az tűnik föl, hogy annál kisebb hatáskör s befolyás terveztetik a kamarák részére saját tagjaik a közjegyzők irányában. Ebben rejlenek a jegyzői önállás hátrányai.

Es ezek nyomatkát nem ismerhetjük fölre, ha meg gondoljuk, hogy a 36. s 194. §§. esetében, ha sürgőség forog fenn, maga a törvényszék elnöke föltiggesztheti a jegyzőt hivatalától és ennek nem is kell a kamara tudtával történni; a 124. § szerint a bíróság 100 ft. bírság alatt kötelezheti a jegyzőt eljárásáról való jelentéstételre, míg magok a bíróságok kiküldöik által nem vonatnak pénzbeli büntetések alá. A jegyzői cautió a törvényszéknél tétetik le s az rendelkezik kiadása felett. Maga a jegyzői levéltár nem a kamaránál, hanem a törvényszéknél állítatik és pedig egész hivatalnoki személyzettel a bírói karból. A megszünt jegyzői iratait a törvényszék elnöke veszi át és az helyezi a nevezett levéltárba. A díjak iránt igen sok összetűzőzés szokott lenni a felekkel — és minden panaszok nem a kamarához, hanem a bíróságokhoz utasítatnak.

Még jobban kitűnik a bírósági befolyás, ha a fegyelmi bíróság hatáskörét vizsgáljuk, melyben

Huszar János

részt vesznek ugyan jegyzők is, de a többséget mindig a bírák képezik, tehát övéké ott a befolyás és túlnyomó-ság is.

A kamara gyakorolja ugyan a felügyeletet, de ennek szentesítését a hibás jegyzők ellen csak megintést és 50 forint terjedhető bírságolást gyakorolhat. Különben a kamara nem képez fegyelmi hatóságot, hanem ezen illetőleg a fegyelmi bíróságokra bízta. — Ez által a felügyeleti és fegyelmi tulsuly természetesen a kamarától átvittetik a bíróságokra.

Ezen bíróság uralma a jegyzők fölött annyira megy, mikép még viseletük fölött is bíraskodik, köztisztességgel meg nem férő tetteikért is feleletre vonhatja. Az állítólagos testi és szellemi fogyatkozások létele iránt, mi a közjegyzői jogosultságot megszünteti — nem a kamara, hanem a bíróság tart vizsgálatot, intézkedik és határoz. Nemcsak az elmozdítást, hanem a fölfüggesztést is, és az 50 forintnyi bírságolást csak is a fegyelmi bíróság gyakorolhatja. Sőt az írásbeli feddés is annak körébe soroltatik.

Eszerint a bíróságok túlnyomó befolyása alá rendeltetik ugyszólván minden kihágások sőt a szabálytalanságok fölötti bíraskodás is.

Es ehhez járul még a kir. ügyészek nagy befolyása. Ezen a jegyzőségtől lényesen különböző a kamarákon kívül eső, s a politikai hatalom közegeit szolgáló hivatalnokok a jegyzők fölött tulságos hatáskörrel ruháztatnak föl. Nem csak fölügyelnek a kamara vizsgálati eljárása fölött, hanem magok is tarthatnak a jegyzők fölött vizsgálatot a kautió elfogadhatására, annak kiadására, annak föntartására egy a közjegyzőségi hivatás megszüntetésére lényeges befolyást gyakorolnak; a fegyelmi eljárásban pedig közvádlokként szerepelnek. — És a közjegyzőkkel elégtelen felek mind a kamaránál, egy a kir. ügyészeknél is tehetnek feljelentéseket.

Azt hiszem, hogy ezen adatok elégségesek annak igazolására, mikép közjegyzőink jelen szabályzat mellett valódi önállással, függetlenséggel nemigen foghatnak dicsekedni. — Hogy pedig ily helyzetben, nagyon is függve a bíróságtól, kormánytól, s ennek organumaitól, tehetnek-e majd szert a közönség bizalmára, ragaszkodására: igen nagy kérdést képez.

Mihogy pedig enélkül a közjegyzői intézmény kifejlesztése, felvirágozása, mi pedig általánosan érzett szükség képez, nem is képzelhető, szükséges, hogy a törvényhozás, melynek tárgyalása alá kerül ezen fontos intézmény, komoly figyelmére érdemesítse azon viszonyokat, melyek a közjegyzők s a többi állami organumok között alakulhatnak és az önállás hátrányára szolgálhatnak.

Kármán Lajos.

Egy nyomatékos szó a helyzetről.

A „Pester Lloyd“ mai számában egy régi deákista aláírással az alább következő cikket jelent meg, melyet a szerkesztő ily megjegyzéssel kísér: „Csak megnyugtatónkra szolgálhat, hogy nézeteinket legalább leglényegesebb részeiben osztja a Deák-párt oly kiváló tiszteletreméltó tagja, milyen a régi deákista, ki joggal így nevezheti magát, talán kevésbé éveinek számánál, mint azon körülményénél fogva, hogy 1860 óta szakadatlanul és ingadozás nélkül küzdött Deák lobogója alatt, és az 1867-ki kiegyezés létrejöttéhez is járult közreműködésével.“

Közöljük e figyelemreméltó cikket egész terjedelmében és megvagyunk győződve, hogy ezen általunk is tekintélyesnek ismert őszinte szónak ország-szerte meglesz nyomatékos hatása.

* * *

————— pugnabant
Mollia eum duris, sine pondere habentia pondus

Vezérezik és hírek röpöködnék a légben — kényelmetlenül, nyugtalanul, izgatottnak érzi magát mindenki és mindenki ohajtja, hogy szerencsésen oldassék meg a kínos parlamenti krízis, mely máris elérte legnagyobb fokát és hazánkat a véletlen veszélyeknek martalékaul dobni fenyeget; és még a nagy veszély eme pillanatában sem érvényesíti magát sorainkban azon férfias őszinteség, mely egyedül képes végzetes percekben kijelteni a mentő szót. Diplomatiái tartózkodással nem lehet nagy dolgokat teremteni és ha a megszabadítás munkája nem halad előre, ám viseljük érte a felelősséget azok, kiknek nincs bátorságuk, vagy nem áll érdekekben a valót kimondani.

Megkísérlem nézeteimet szavakba foglalni, bármily szerények és egyszerűek legyenek azok, mindenesetre igaz meggyőződést fognak kifejezni.

Mi az alapja bajainknak! Semmi egyéb mint az, hogy a Deákpart történelmi többsége — az eddigi kormányok és államtények ezen erős alapja — önmagához hitlennek lett és fölösztelt töredékekre, melynek külön irányu törekvéseik a kebelől alakuló minden kormány sorsát a véletlennek vetik oda áldozatul. Mindaddig, míg a mélyen tisztelt vezér hatalmas szelleme és hazafias szíve ellenállhatatlan vonzerejét gyakorolta, némely elemek centrifugál törekvései el lettek nyomva, — de most — midőn a balvégzeti sors a büles vezért távol tartja hivatától — a nyílt szétborulásig meglazulnak a politikai együttartozás sok évi kötelékei és a kabinet kénytelen a párt bizalmi szavazata daczára lemondani, mert neki magának nincs többé bizalma a párt iránt.

A Deákpart tehát létezik ugyan még külsőleg, de tetteleg többé nem, mert deákparti kabinetet nem képes föntartani sem alakítani.

Minék kellene most már e fölösztési processus természetesen lefolyásának lennie?

Nem egyéneknél, minthogy a centrifugál elemek a politikai várokonosság törvénye szerint más központot keresnek és oda gravitáljanak és itt kezdődik a fuziók és koalíciók napi théma.

Semmiféle politikai, aki elvek nem pedig személyes ellen- és rokonszenvek vagy mulékony érdekek szerint

cselekszik, nem fog értéket és tartósságot tulajdonítani oly koalíciónak, mely különféle politikai alapszínezeti férfiak közt jön létre. Egy valódi liberális soha se fog ugyanazon tából emni egy valódi konzervatívval, és e kétnek egy égő ház megmentésére létrejött szövetezése soká lehet oly ragaszték, mely eredetileg különböző egyéniségeket maradandólag egybe olvassza. És a személyi politika hívei ép ily kevésbé lesznek hajlandók az egyént az elvnek fölládozni.

Az országnak azonban szüksége van oly többségre, mely elvileg egyesülten és szilárd egységben áll fönn, és erős kormányt képes alkotni, melynek föladatául kell ismernie az ország pénzügyi és kulturai ujjaalkotásának erőlyes keresztülvitelét.

Hogyan alakíttassék a többség, mely jelenleg létező pártok egyikében se található föl? Ez a kérdés melyre kendőzetlenül akarok felelni.

A régi Deákpart alkatelemei — azon férfiaknak kik tisztelt vezérek politikai hitvallásának összeségéhez hívek és nem csupán a kikerülhetlennel való transactio által, hanem meggyőződésből sorakoztak lobogója alá, — komolyan meg kell fontolniuk, melyik politikai párt áll legközelebb Deák Ferencz elveire és ezen párttal kell szoros és szilárd szövetségre lépniök.

E párt kell, hogy azon jegezedési tengely legyen, mely körül a valódi Deák-párt várokon elemei tömörülnek.

E párt nem lehet más, mint a középpárt, melynek élén Ghyecy Kálmán áll. Ezen érdemes férfiú meghozta a hazának a legnagyobb szolgálatot mely egy megöszült államfértől várható — a kiegyezési művet, melyet 6 évig ostromolt nyíltan elfogadta, ennek következtében kilépett pártjából és ez által elhárította az egyetlen akadályt, mely őt régi elvtársától Deák Ferencztől elválasztá.

Meghozta e nehéz áldozatot és kitéte magát egy elszigetelt állás keserűségének, hogy lehetővé tegye egy új többség képződését, mert éles, államfértüi szeme már régóta látta az eddigi többség szétomlását, és mert ő már ideje korán elejét akarta venni az utána következő chaosnak. És hogy e lépését csak ily értelemben fogták föl, bizonyítja azon sensatio, melyet az az egész országban előidézett, és az akkor általánosan nyilvánult vélemény, hogy e tény lehetővé teszi a pártok azon epuratiójának keresztülvitelét; melyből egyedül keletkezhetik egészséges új pártalakulás, és mely egyedül képes véget vetni azon ideetlen alakulásoknak, melyek az 1867-ki kiegyezés által létrehozattak és az országgyűlés eredményes működhetését meghiúsították.

Mi az oka annak, hogy Ghyecy hazafias törekvései eddig oly kevésbé verhettek gyökert? Az, hogy eddig részint elvileg ellentétes, részint személyes aspiratiókat követő áramlatok, részint a politikai bátorság hiánya részint egykedvűség működtek azon, hogy az őr nyitva tartású a Deákpart és a középpárt közt.

Most azonban, midőn bennünket legközelebből kormánynekiülözés és chaoticus állapotok fenyegetnek, véget kell szakítani e habozásnak és a Deákpart régi gárdája el azon elutasíthatatlan kötelesség lép: a középpárttal való egyesülés által megtenni az első lépést egy többség alakítására. Meglehet, hogy e kettő együtt még nem fog birmi kormányképes többséggel: de ekkor következnie kell a második lépésnek, a transactio-nak a bal-középpel és Tisza Kálmánnal.

Ha a balközép a közjogi kiegyezést, az egész Európa által elismert ezen tényt számba veszi és a közjogi köteledések kovászát az új politikai szövetség készítésében hátrahagyja, ekkor megvan alakítva az erős homogen többség és az ország jobb idők elé megy.

Aki ehhez nem csatlakozhatik, vigye lobogóját jobbra vagy balra és tizze ki önállóan, de ama rész, mely meggyőződésből csatlakozik hozzá, azon szilárdságot és tartósságot fogja neki kölcsönözni, mely csak egyenlő politikai és társadalmi alapnézetekből eredhet.

Ha azután Ghyecy kabinetet alakít, melybe Tisza is belép és melyhez a megijult Deák-párt is járul continenssével, akkor e kabinet, az erős középpártra támaszkodva biztosítva leend, a majdani bal- vagy jobb-oldal megtámadásai elől is képes lesz megadni azt, a mit az ország fájdalmas nyugtalansággal vár.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése február 14-én.

A több napi szünetelés szokott következménye ma sem maradt el, t. i. a bejelentett és benyújtott kérvények hosszu sora.

Olah Gyula a fötanodai oktatásról szóló törvényjavaslatra vonatkozólag felemliti, hogy az, egy némely, szerinte kihagyandó intézkedést tartalmaz, ellenben sok oly elv, oly rendelkezés melyet ő észlel és mellőzhetetlennek tart hiányzik abban.

Ily meggyőződésben lévén, két ut állott előtte, vagy a tárgyalás alkalmával módosítványok útján iparkodni nézeteinek érvényt szerezni, vagy új javaslatot készíteni, ismervén az első mód közönségesen bekövetkező sikertelenségét a másikat választotta, benyújtja tehát törvényjavaslatát, melynek közzétételét a „Középpárt“ már megkezdte és folytatja.

Borlea Zsigmond panasolja, hogy a 21-es bizottságban nincsenek képviselve a nemzetiségi képviselők s e miatt következő határozati javaslatot nyújtja be:

„Ezen képviselőháznak mult évi deczember hó 22-én tartott üléséből kiküldött 21-es bizottsága pótlólag oda utasítottik; hogy a miniszteriummal értekezve, eszentul igyekezzenek a nem magyar ajku közlakságnak, nemzetiségök, nyelvük s közmívelődésük igényelte megnyugtató s kielégítésének föltételeit tüzetesen megvizsgálván, azoknak tekintetbe vehető s érvényesíthető mértéke s módozata iránt a kellő részletes intézkedéseket rendszeresítse s következőleg ez érdem és irányban is kimerítő jelentését a ház elé terjessze.“

Zichy Antal interpellatiót intéz a val. és közoktatási miniszterhez az orthodox és neolog zsidók jogegyenlősítése iránt, mely így hangzik:

Interpellatio,

a vallás- és közoktatástügyi miniszterhez:

1. Minő állást foglal el a kormány a hazánkban jelenleg létező kétféle, egymint orthodox és neolog izraelita hitközségek irányában?

2. Ki által s minő eredménnyel kezeltek azon közös pénzalap, mely a magyarországi összes zsidóságra az 1848—1849-iki szabadságharcban való részvétel miatt hadisarczépen kivettéven, ő fölsége által kegyelmesen visszaadott? s való-e, hogy ezen alap a zsidóközségek iskolai céljaira fordított ugyan, de az illető hitfélekezetek hívei számarányának tekintetbevétele nélkül, az egyiknek javára a másikkal ezéltatos mellőzésével?

3. Igaz-e, hogy a nevezett alapnak most egy fölláttandó országos u. n. „Rabbi seminarium“-ra fölhasználatára terveztek, az egyik, egymint az orthodox felekebelegyezése és megkérdése nélkül?

Gullner Gyula a bírák rangosztályozása iránt ki a kiadott rendelet tárgyában a következő interpellatiót intézi az igazságügyminiszterhez.

1-ör. Mely jogalapon hitte magát följogosítottnak a szóban forgó rendelet kiadására? és

2-ör. Szándékozik-e az említett szabályrendelet visszavonása iránt intézkedni?

Zsedényi a bécsi világgkiállítás ügyében akar kérdést intézni.

Tudni kívánja, volt-e, amint a kormány kilátásba helyezte 4000 kiállító? befolyt-e amint számítottak különféle tárgyak eladásából 40,000 forint, az ipar muzeum számára vásárlott tárgyak ki vannak-e állítva a főváros által e célra rendelkezésre bocsátott helyiségben, végre bekövetkezett-e az, a mire oly nagy súlyt fektettek, t. i. hogy a külföldi vevők, a magyar állam fateméknit sürüben fogják keresni.

Tisza Lajos is interpellatiót nyújt be, mely így hangzik:

1. Mi az oka annak, hogy bár a határörvidéki huzárságnak nem magyarajku része ezen összegeket rég kikapta, s az köztük családonkint föl is osztották: ez az Egerbegy-gyűresi, az aranyosszéki és háromszéki huzároknak kiadva maig nincs, holott ezt még az alkotmánytalan kormány megrendelte, s a pénz s a különböző szék- és adópénztáraknál le van téve kézen, és

2-ör szándékozik-e végre ez ügyet elintéztetni és az egyes jogosult családoknak arány szerint kiadni elváltatlan sajátukat.

Orbán Balázs. Még 1872-ben intézett Görgény-Szt-Imre ügyében egy interpellatiót, mely ezen város kölsőségeinek törvénytelen elkobzására vonatkozott. Ezek legeltetés s falkási joggal bírtak, melyet a birtokos Bornemisza-család 1869-ben erőszakkal elvette. A pör megkezdett s bár ebben kedvező resolútiók hozattak, a város magyar lakói semmizez sem juthatnak, s most csaknem kivándorlásra vannak kényszerítve. Nem hiszi, hogy a kormány egy ily történelmi multu városnak békeidőben megsemmisítésének felelősségét magára vegye. Ezért interpellatiót intéz.

Irányi Dániel megsürgeti a feleletet multkor benyújtott interpellatiójára a fölnöktől oktatási érdekekben.

Batthányi Ferencz a förendiház jegyzője áthozza a belvizek szabályozását tárgyzó módosításokat.

Szapáry Gyula gróf belügyminiszter a Rádl-féle alapítványra vonatkozó számadási okmányokat nyújtja be.

Pauler Tivadar igazságügyminiszter benyújtja a következő törvényjavaslatokat: a vasuti balesetek és sérülések kártalmitása, váltóhamisítás, és bukásokra vonatkozó javaslatokat. A jogügyi bizottsághoz utasítottik.

Rado Kálmán a ház február havi költségvetését teszi elő.

Kvassay László a központi bizottság jelentéseit nyújtja be a következő javaslatokról: a közönségi költségek pótlása — a 72-ki hitelmaradványok — az erdélyi katolikus kórházak bérletpótléka, a gabonavám megazúnttése, a N.-Britaniával kötött szerződésről.

Schmauss Endre a jogügyi bizottságnak a bírói vizsgát illető törvényjavaslatról szóló jelentését nyújtja be.

Ezután a napirenden levő kérvények tárgyalása folyt le minden háborgatás nélkül.

Szlávy miniszterelnök törvényjavaslatot terjeszt be az elzálogosított koronajöszág visszaváltása tárgyában.

Hétfőn az osztályok működnek.

Kedden országos gyűlés, napirenden a központi bizottság által a mai ülésben beterjesztett törvényjavaslatok, továbbá annak meghatározása, mikor tárgyalassék az osztályokban a tanuló ifjúságnak a fegyvergyakorlásban oktatásáról szóló törvényjavaslat.

T a n ü g y.

Törvényjavaslat a fötanodai oktatásról.

(Beadja dr. Olah Gyula orsz. képvis.)

(Folytatás.)

32. §. A fegyelmi bíróság az egyetem összes tanárai közül sorshuzás után választott tizenöt tagból áll, kik közül visszavethet a vádlott négyet és a vádló is négyet. Azon tagok, kik a vádlott és vádló visszavetése után fömaradnak, saját kebelőlököl elnököt választanak és szavazattöbbséggel itélnek. A vizsgálat teljesítése iránt az egyetemi tanács intézkedik s e célra azon tanárok közül, kik sorshuzás után nem jutottak a bíróságba, kiküld egy, vagy ha az ügy minősége kívánja, több tagot, kik a vizsgálatot teljesítik s ennek befejeztével a vizsgálati iratokat átadják a bíróság választott elnökének további eljárás végett. Ezen bírósághoz tartozó esetekben hivatalból vádló azon kar dékánja, melyhez a vádlott tartozik, — azonban vádat emelhet az illető tudománykar is szavazattöbbséggel választott megbízottja által. Ha fegyelmi

eljárás dékán ellen indítandó meg, akkor az egyetem rektora, vagy az illető tudománykar tanártestületének szavazattöbbséggel választott megbízottja emelhet vádat. A rektor ellen bármelyik dékán, vagy bármelyik tudománykar tanártestületének szavazattöbbséggel választott megbízottja léphet föl vádlóul. A vád alá helyezést s a fegyelmi bíróság megalakulását vádló kivánatára az egyetemi tanács rendeli el. A fegyelmi bíróság ítélete, ha a vádlott bűnösnek találatik, szólhat annak tanári állomásától való elmozdítására, vagy nyugalomba helyezése. A rendszeresen alkalmazott, valamint a magántanárok előadásainak rendszerére, irányára és szellemére vonatkozó bíráló nyilatkozatok nem képezhetik az egyetemi fegyelmi bíróság ítéletének tárgyát, miért is az ilyen esetekben, vagy ilyen indokokból hozott ítélet a közoktatási miniszter által megsemmisítettik.

33. §. Az egyetemi hallgatók, vagy rendesek, vagy rendkívüliek. Rendes hallgatókúlvétetnek mindazok, kik a gymnasium, vagy reáltanoda utolsó osztályát jó sikerrel végezvén, az egyetemi tanulmányok hallgatására jelentkeznek. Rendkívüli hallgató bárki lehet, ki életének legalább 16-ik évét túlhaladta s valamelyik kar tanfolyamára, vagy ott előadott, akár csak egy tantárgy hallgatására is magát beiratja.

34. §. Ugy a rendes, mint a rendkívüli hallgatók beirattási díjat s ezenkívül az általuk hallgatni szándékolt tantárgyak mennyisége szerinti, szabályrendeletileg (28. §.) megállapított tandíjat kötelesek fizetni. Hogy az arra jogosultak elengedése iránt a kellő lépéseket megtéhessek, minden hallgatóknak beírásuk kézbesítendő egy példány azon miniszteri szabályrendeletnek (28. §.) mely a tandíjak elengedésének feltételeit megállapítja.

35. §. A hallgatóknak az előadások látogatásában bármelyik tantárgyra, tetszésük szerinti sorrendben s bármelyik tanár előadásaira irathatják be magukat.

36. §. A hallgatóknak az előadások látogatásában kifejtett buzgalomukról az illető rendes, rendkívüli, helyettes és magántanárok minden tanfélév végével egyenlő érvényű szorgalmi bizonyítványt állítanak ki. A módokat, melyszerint a tanárok hallgatóik szorgalmáról és előmeneteléről maguknak meggyőződést szerezhetnek, az összes tudománykarok tanártestületeinek meghallgatásával a közoktatásügyi miniszter állapítja meg.

37. §. Az egyetemi hatóságot képezik: 1. Az egyes tudománykarok tanártestületei. Ily testület áll az illető tudománykar összes rendes és rendkívüli tanáraiból s a karbeli magántanároknak általuk választott két képviselőjéből. Mindegyik testület élén a kar dékánja áll, kit a testület a karbeli rendes tanárok közül évenként választ; 2. az egyetemi tanács, melynek tagjait, számszerint tizenkettőt, valamennyi karok összes rendes és rendkívüli tanárai s a magántanároknak általuk karonként választott két-két képviselője az egyetemi rendes és rendkívüli tanárok közül évenként választják, aként, hogy minden kar legalább két tanára által legyen az egyetemi tanácsban képviselve. Az egyetem élén a rektor áll, kit ugyanazon választók évenként az egyetemi rendes tanárok közül választanak.

38. §. A tudománykarok tanártestületei szakkérdésekben, továbbá személyzeti és egyéb belügyekben egymástól független s egyenjogú egyetemi hatóságot képeznek s mindezekben az egyetemi tanács befolyása és fölvizsgálata nélkül önállóan járnak el. Az egyetemi tanács az egyetemnek igazgató-hatósága. Hatásköréhez az egyetemi testületi, közigazgatási s mindazon ügyeinek tárgyalása s intézése tartozik, melyek valamennyi kart közösen érdeklik.

39. §. Az összes hallgatók fegyelmi tekintetben az egyetemi hatóságok alatt állanak. A fegyelmi büntetések a következők: 1. Megintés és figyelmeztetés a dékán által egyedül, vagy a tanári testület előtt; 2. Megrovás az egyetemi rektor által az egyetemi tanács előtt azon figyelmeztetéssel, hogy ismételt, habár kisebbnemű kihágás esetében az egyetemről való elutasítás (consilium abeundi) fog bekövetkezni. 3. Elutasítás az egyetemről 1-4 félévre és 4. Végleges kizárás az egyetemből. Az elutasítás és kizárás eseteiben a hallgatók felett is a fentebb 32 ik §-ban említett fegyelmi bíróság az ott megállapított eljárás szerint ítél.

40. §. A fegyelmi rendtartás- és eljárásra vonatkozó egyéb szabályokat az egyetemi tanács javaslatára a közoktatásügyi miniszter állapítja meg.

41. §. Az egyetem házi, gazdasági és irodai ügyeinek kezelésére szükséges tisztviselőket a közoktatásügyi miniszter nevezi ki. Ezen tisztviselők szintén nyugdíjra jogosítvák (29. §.) s fegyelmi tekintetben az egyetemi tanács hatósága alatt állanak.

c) Szigorlatok, vizsgák.

42. §. Az egyetemeken lehet tenni: 1) tudori szigorlatokat, 2) államvizsgákat és 3) középtanodai tanárságra képesítő tanári vizsgákat.

43. §. A magyar államban a különböző tudományos szakmák és tudományosok szerint hatféle tudorság állapítottatik meg s ismertetik el, — és ezek: 1) jogtudorság, 2) matematika és természettan tudora, 3) természettudományok tudora, 4) történettudomány tudora, 5) nyelvészettudora és 6) orvostudor.

44. §. Aki jogtudor akar lenni a szigorlatot a jog- és államtudományi kar előtt teszi s ezen kartól nyeri a tudori czímet és oklevelet.

A matematika és természettan tudora szigorlatait vagy az egyetem matematikai és természettudományi kara, vagy a műegyetem szakosztályai előtt (75. §.) teszi s tudori czímet és oklevelet vagy a most nevezett egyetemi kartól, vagy a műegyetemről nyeri. Szintén az egyetem matematikai és természettudományi kara előtt teszi a szigorlatot az ott nyeri tudori czímet és oklevelet a természettudományok tudora. A történettudományok tudora és a nyelvészettudora szigorlatait a bölcsészeti, nyelv- és történettudományi kar előtt teszi s ezen kartól nyeri tudori czímet és oklevelet is. Az orvostudor szigorlatait az orvosi kar előtt teszi s ezen kartól nyeri tudori czímet és oklevelet.

45. §. Az orvosi tudománykarnál az eddig fönállott sebészeti magister és patronus fokok megszüntetnek. Az

orvostudorok szigorlata akként szabályoztatik, hogy a szigorlati tárgyak közé a sebészet, szülészet és szemészet is fölvetetik s az eddig fönállott sebész-tudori, szemész- és szülészmesteri fokozatok megszüntetnek. A külön műtői tanfolyam akként rendszeresítetik, hogy arra minden jelentkező orvostudor megállapítandó tandíj (28. §.) lefizetése mellett fölvetetik s a letett szigorlat után műtői oklevelet nyer. Az ösztöndíjas műtői növendékekre vonatkozólag az eddigi eljárás és az orvosi kar kikérendő véleménye alapján a közoktatási miniszter szabályrendeletet állapít meg. A vegytan terén szerzett magasabb képzettség számára eddig fönállott vegytani tudorság továbbra is fön tartatik.

46. §. Az összes tudománykarok meghallgatása után a közoktatási miniszter minden tudorságra vonatkozólag szabályrendeletileg megállapítja, hogy a jelöltnek, mely tantárgykból és minő csoportosítással kell szigorlatot tennie, és pedig melyekből csak szóbelit, s melyekből szóbelit és írásbelit, — épen így szabályrendeletileg állapítja meg a szigorlatoknak mindazon egyéb részleteit is, melyek a jelen törvény által nem szabályoztatnak.

47. §. Bármely tudományból és bárki is szigorlatra becsátatik tekintet nélkül arra, hogy a jelölt egyetemi tanfolyamot hallgató-e, vagy nem.

48. §. A szóbeli vizsgálat tartama azon tantárgykból, melyeket a szigorló szorgalmatosan és egész terjedelmében akár mint rendes, akár pedig mint rendkívüli hallgató egyetemen, illetőleg egyébként, a jelen törvény értelmében szervezkedett fönadónak hallgatót: félóra, — mindazon tantárgykból pedig, melyekre nézve a szigorló ily lezkelátogatást nem képes igazolni: egy óra.

49. §. A szigorlat az illető kérdéskör s az illető tantárgynak rendes, rendkívüli, vagy helyettes tanára előtt történik. Ha valamelyik tantárgynak rendes, vagy helyettes tanára alapos indok által akadályozva van a szigorlaton való megjelenésben, akkor ez alkalomra a dékán helyettes tanárt nevez ki, — ha pedig ugyanegy tárgynak több akár rendes, akár rendkívüli tanára van, akkor ezek telváltva hivatnak meg a szigorlatokra.

(Folyt. köv.)

Különfélek.

Budapest, február 14.

— **Uj magyar nemes.** A király Nuszidin Emil magyar honvéd ezredesnek, a zágrábi 80-dik sz. zászlóalj parancsnokának a „gömríjei” előnevű díjköteles engedélyezése mellett, a magyar nemességet díjmentesen adományozta.

— **Deák Ferencz** a mult éjjel ismét rosszul volt; ma azonban, szerencsére, a nagy hazafi egészsége újból jobbra fordult.

— **A kolozsvári tisztújításnál** főkapitányá lett Minorics Károly 72 szavazattal, első tanácsos Olasz Károly 76 szavazattal, második tanácsos Magyar Mihály 77, harmadik Földesi Sándor 77, negyedik Vajna Sándor 64 szavazattal. Árvaszéki elnök Medgyesi Tivadar 70 szavazattal. Főjegyző Lugosy István 79 szavazattal. Beadott összesen 80 szavazat.

— **Reményi hangversenyei keleten.** Reményi tudvaleg már hosszabb idő óta ad hangversenyeket Galiciában, Bukovinában s Oláhországban. Vele utaznak: Marek és Plotenyis, s a három művész fölléptei a nevezett tartományok városaiban határtalan lelkesedést idéznek elő. Reményi odessai hangversenyéről már régebben közöltük az „Odess. Ztg.” kritikáját, mely egy lélekzetre elmondott dícsőítéseibe szinte bele fül. Művész hazánkfiának többi hangversenyeiről ma hosszabb levelet kaptunk, melynek azonban csak a következő részeit adhatjuk ki: Reményi Lembergben két hangversenyt adott; egyiket a nemzeti színházban, a másikat (Marekkel) a városi házban. A közönség határt nem ismerő lelkesedésének nyilatkozataival halmozta el a két művészt, de különösen Reményit, ki Beethovenól, Mendelssohntól Chopintól, Schubert, Liszt és Paganinótól mutatott be néhány darabot. A „Dziennik polski” a „Gazeta narodowa” és a többi, a tulhajtott entuziasmus zűrzavaros frázisaival emlékszik meg Reményi e két fölléptéről. Joachim, Laub stb. mind Kicsinyitő comparativusok a nevezett lapok superlativusai közt. Lembergől Reményi Galiciába kisebb városaiba ment, hol mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel fogadták, s mindenütt — hogy a magyar vendéglátás nyelvén szóljunk, kifejezendő a jó galiciáinak nekivételét — kivették kocsijárat kerékét, s addig el nem bocsátották, míg meg nem ígérték, miszerint csakhamar vissza fog térni. Csernovitzban, Bukovina fővárosában Reményi két hangversenyt adott a főbellekhez hasonló eredménnyel. Jassyban a lakosság, de különösen az aristocratia, mely messze földről Jassyba utozott Reményi hangversenyeire, elhalmozta Reményit és Marekét kitüntetéseivel. Stourdza György herceg fölkérte Reményit, hogy az ő termeiben adjon hangversenyt, s Reményi játéka annyira elragadta, hogy egy pompás hegedűt ajándékozott neki, melyet a herceg a bécsi közkiállításán vett, s mely ott a műterkök figyelmét különösen magára vonta. A hegedűt levelezőnk igen nagybecsű hangszereknek mondja.

— **Lendvay Mártonról** a „Tör. Lap.” azt hallja, hogy a Schrott-gyógymód nagyon segít rajta. A krizisből, mely nagyon meggyőtré, hamar kilábadt s ma már napokint megcsúszk tiz-tizenkét száraz zsemle, a mi ott nagy javulás jele. Rózsáagi Antal, ki évek óta megrögzött gyomorbeteg volt oda gyógyítani, nagy mértékben szenved a krizisban, de Schrott ép ezt szereti, mondván: „mennél győtrőbb a krizis, annál alaposabb a gyógyulás.” Valószínű, hogy mindketten teljes egészséggben fognak visszatérni, családaiuk és jobarátaik körébe.

— **A nemzeti színházról** szólva a mai „Ellenőr” sajnálkozását fejezi ki Lendvayné-nak a színházról való távozása fölött s megrója az igazgatóságot, hogy oly művészi erőt, mint Lendvayné, kit a nemzeti színházhoz hosszú és szép mult köt, távozni enged színházunktól. Mi teljesen osztjuk, s osztja, s hisszük az egész hírlapiródom és főleg a nemzeti színház közönsége t. laptársunknak Lendvayné asszonyra vonatkozó sajnálkozását,

s támogatjuk t. laptársunk fölszólalását, mely odalátszik irányozva lenni, hogy Lendvayné a nemzeti színházhoz vissza szerződtesse. Lendvayné, megvagyunk győződve nem jó szántából távozik, hanem azért, mivel művészi becsvéga a nemzeti színház jelenlegi viszonyai közt le van nyugózza, s nem tud bele nyugodni azon „kénytelen nyugalmi állapotba,” melybe akarata ellenére helyzetetett. Lendvayné ugyan önmaga kérte elbocsátását, de mindenki tudja, mily könnyen ki lehet „szekirozni” valamely önéreztet művészt, vagy művésznőt pusztán csak az által, hogy nem foglalkodtatják. Prielle K. asszony ugyanezen ok miatt már szintén távozni indult, midőn az igazgatóság, a lapok fölszólalására, jobbnak találta e művésznőket újabban néhányszor fölléptetni. Lendvayné azonban következetesen leszorított a nemzeti színpadról. Sőt most, midőn Lendvayné már föllevő mentve jövő évi szerződési kötelezettségétől már megszűnhettek azon preventív „okok”, melyek miatt Lendvayné tétlenségre kárhoztattatott, még most sem engednek neki tért, hogy legalább távozása előtt még egyszer fölkelhetné maga iránt az érdekeltséget, s közvetlen, élénk emléket hagyhatna maga után a közönségben. Az igaz, hogy ekkor azon kis konzervatoriumi növendékek, kik Lendvayné örökségén fognak osztozkodni, a siker kevesebb reményével léphetnének föl Lendvayné szerepeiben, mi e kezdőkre nézve ugyan szerencsétlenség, de a nemzeti színházra és a művészetre csak szerencse lenne.

— **A férjhezmenési vágy áldozata** lett valamelyik vidéki városban egy ismeretlenkoru hölgy. Egyik vidéki lap hírdetési rovatában egy „higgadt férfi, ki biztos és elegendő jövedelemmel bír”, házassági ajánlatot tesz a vállalkozó hölgyeknek, s a válaszeveleket bizonyos jegy alatt, poste restante, a vidéki város hivatalába kéri küldetni. A „higgadt férfi” több levelet és arezképet kap. Egyet kiválaszt közülök, ki vel levelezést kezd, mit légyott követ. A légyotton megjelenik a hölgy és a „higgadt férfi.” Ki irhatja le azonban a hölgy íjedelmet, midőn ez ez utóbbiban a sirásóra ismert? A hölgy remítelte miatt súlyosan megbetegedett; a sirásót pedig elküldötték „biztos jövedelmű” állásából. Ezen történetet írják legalább az „U. L.”-nak.

— **Rövid hírek.** Liszt Ferenczet tegnapelőtt nagy fényvel fogadtak Sopronban. A pályaudvaron Lisztet a polgármester üdvözölte nem et beszéddel. Délben Eszterházy herczegnél ebéd volt; a nagy hangverseny este 7 órakor kezdődött. A soproni polgárság nevében dr. Schwarz ügyvéd köszöntötte föl Lisztet német nyelven, szóval Sopron ugyancsak kitért nem anyira magáért, mint a német nyelvért. — Az irók és művészek bálja 400 frt tiszta jövedelmet hozott. — A nemzeti torna- és tüzoltó-egylet, holnap, vasárnap d. u. 3 órakor a nemzeti torna-egyletben (öszutca 17) tartja rendes évi közgyűlését. — „Halál a haláltünetesre” cím alatt 2 nyomtatott ivre terjedő röpirat küldetett be szerkesztőségünkhez. Irta Fái Lajos joghallgató, ára 40 kr, megjelent Egerben. — „Táncok és indulók” cím alattzma má jelent meg Tatarszky kereskedésében: ára 50 kr.

— **A külföldi rovat** lapunk jelen számából, tárgyalalmaz miatt maradt ki.

— **Nemzeti színház.** Vasárnap, február 15. „Szökött katona.” Eredeti népsziműt 3 fölvonásban.

Táviratok.

— **Pécs** február 14. A lapok megezőfölké a hitelrészenyekre adandó föllüsztalék híret, miután a mérleg még nem kész.

— **Bécs**, február 14. Az előlegezési penztárak központi igazgatósága elvben elfogadta a fusionaló építő bankoknak adandó 1.600.000 kölesönt, s elrendelte a fedezetül szolgáló tárgyak megvizsgálását.

— **Berlin**, február 13. A kerületi törvényszék elhatározta a Ledochowski érsek ellen indított letételi pörben, közölni vele az államügyész által készített vádiratot, s ennek alapján fölhívni őt a szóbeli tárgyalásra.

— **Róma**, február 13. A bankjegyforgalomra vonatkozó törvényjavaslat fölötti vita után elfogadta a ház 73 szavazattal a jobb és baloldallal indítványozott napirendet, melylyel a kamara elhatározta e törvényjavaslat részletes tárgyalását.

— **Éjjel érkeztek.** —

— **Szt-Pétervár**, február 14. A napilapok vezércikkeikben ünneplik a magyar király ideérkezését. A „Petersburger Ztg.” így nyilatkozik: a pétervári, bécsi, berlini és olaszországi uralkodók látogatásai, a személyes érintkezés s az őszinte barátság tanujelei által ez udvarok között eléretett a solidaris egység. Ez képezi a békés hatalom várnégyszögét, mely biztosítja az államok zavartalan benső fejlődését. — A „Nordische Presse” szerint Oroszország hajlandó mindennemű békés tárgyalásra, és minden barátságos közeledés a békés fejlődés biztosítékait foglalja magában.

Közgazdaság.

Budapest, február 14.

— **A magyar hitelbank** osztlékára nézve, azon fölvilágosítást vettük, miszerint a bürzén elterjedt azon hír, miszerint a nevezett bank 3-4 frt osztlékot ad, még korai; amennyiben a mérleg még nem készült el.

— **A budapesti gabna- és értéktörszéről.** Február 14. Gabonában ma nem volt üzlet; a tőzsde meglehetősen szilárd hangulatban tartotta magát, a forgalom mérsékelt és csak néhány értékben élénkült. Eladattak magyar vasuti kölesön 99.50; magyar földhiteletintezet 5 és fél százalékos záloglevelei 86.50, pesti keresk. bank záloglev. 86.75, pesti közüti 348, magyar hitel 143.50—144.25, osztr. hitel 238.30—239.20, magyar földhitelesrészvény 57—57.25, takaréki és hitel 60.75—60.85, pesti iparbank 440, első budapesti gőzmalom 632—635, Drascheffle téglagyár 182. Valutákban gyöngye üzlet volt. 20 frankos arany 9.05, ezüst 107.25.

Felelős szerkesztő: Huszár Imre.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. február 14-én.										
Gabona-árak.		Vámmászánkt		Részvények.		Magy. vasuti köles (120 frt ez.)		Adva Tartva		
Hang.	font frt	font frt	Befiz.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	
Buza, bányási ó v. uj	83 7.80 — 7.75	85 7.85 — 7.95	315	940.	950.	500	415.	420.	99.	99.25
" " " "	87		200			200	180.	185.	154.50	155.
tiszav. " " "	83 7.75 — 7.85	85 7.95 — 8.10	300	355.	360.	200	241.	242.	239.	235.50
" " " "	87		100	64.	65.	500	670.	680.	925.	935.
" " " "	85 7.95 — 8.10		200	85.	88.	200	6.	6.25	46.50	47.
pestm. " " "	87		300	185.	190.	500	370.	375.	983.	984.
" " " "	83 7.65 — 7.75		200	348.	350.	200	232.	235.	523.	525.
" " " "	85 7.90 — 8.05		200	100.	102.	200	85.	86.	211.	212.
fehért. " " "	87		200	50.	60.	200	104.	105.	2035.	2040.
" " " "	83 7.85 — 7.95		80	28.50	29.	100	101.	102.	206.50	207.50
" " " "	85 8.05 — 8.15		80	31.25	31.75	200	165.	167.	453.	455.
" " " "	87		160	144.	144.50	200	116.	118.	326.	327.
bácskai " " "	87		200	39.	39.50	500	116.	118.	161.	161.50
" " " "	85		100	57.	57.25	200	165.	170.	200.50	201.
" " " "			50	60.50	60.75		83.	84.	169.	170.
			50	37.75	38.				95.75	96.25
			100	48.	50.				86.	86.50
			200	190.	195.				91.	91.15
			500	720.	725.				84.	85.
			200	440.	445.				91.	92.
			100	73.	74.				85.	85.50
			70	37.	38.				82.50	82.75
			50	42.	43.				140.	141.
			80	73.	73.50				132.5	133.
			1000	2575.	2660.				111.60	111.80
			100	180.	182.				67.50	67.60
			100	54.	58.					
			100	50.	51.					
			40	42.	44.					
			60	40.	42.					
			500	49.	51.					
			500	37.	40.					
			200	290.	295.					
			160	114.	115.					
			200	151.	152.					
			200	233.	234.					
			500	795.	805.					
			300	108.	110.					
			100	632.	635.					
			100	19.	20.					
			1000	445.	450.					

H I R D E T É S E K.

Megjelent a természettudományi társulat kiadásában, s megszerezhető **KILIÁN FRIGYES** m. k. egyetemi könyvtáros által Pesten, váci-utca Drasche-féle házban:

A jelen geológiája.

Irta
COTTA BERNÁT.

Az eredeti harmadik kiadás után
fordította

Petrovics, Gyula.

A szerző arcképével és hat fametszetű ábrával.

Ára füzve 5 frt, kötve 5 frt 50 kr.

A fajok eredete

a természeti kiválás útján, vagyis az előnyös fajok fenmaradása a létérti küzdelemben.

Irta
CHARLES DARWIN.

Az eredeti 6-ik javított és bővített kiadás után
fordította

DAPSY LÁSZLÓ,

revideálta **Margó Tivadar.**

Első kötet.

Ára füzve 3 forint, kötve 3 forint 50 krajczár.

KILIÁN FRIGYES m. k. egyetemi könyvtáros bizományaiban Pesten, váci-utca, Drasche-féle házban megjelent:

A magyar korona területén tervezett közlekedési eszközök

HÁLÓZATÁNAK TÉRKÉPE.

Kiadta

a m. k. közmunka és közlekedési miniszterium.

Ára 1 frt 80 kr. Vászona felhuzva 2 frt 80 kr.

Az EGGENBERGER-féle

akad. könyvkereskedésben

(**HOFFMANN és MOLNÁR**)

Ferencziek-terén 5-ik szám alatt, az egyetemi könyvtárral szemközt, megjelent és kapható:

ÖNÜGYVÉD

vagyis

GYAKORLATI UTMUTATÁS

mindentemű jogügyletek elintézésére,
és a közéletben előforduló okiratok és beadványok szerkesztésére a legújabb törvények alapján, különös tekintettel a királyi bíróságok szervezetére.

245 iromány-példával felvilágosítva.

Irta: **KNORR ALAJOS,**

koz- és váltóüggyvéd, a pesti királyi ítélő tanács bírójának.

Második javított kiadás. Nagy 8-rét IV. 476 lap. Ára füzve 3 trt 60 kr. Kemény kötésben 4 frt

Helyszűke miatt nem közölhetjük e közhatalmu mű részletes tartalmát. Jelenleg csak annyit kívánunk megemlíteni, hogy az új kir. bíróságok székelyén, azok hatáskörén, a a bírói felelősségre vonatkozó szabályokon kívül magában foglalja mindazon törvényes szabályokat, melyek a magán-, anyagi és váltóüggykörbe vagy okiratok szerkesztésére, és a polgári peres, peren kívüli, váltó, esőd, telekkönyvi, bűntető, különösen a sajtóüggykörben előforduló beadványok fogalmazására irányadóul szolgálnak. Ismerteti különösen a katolikusok, protestánsok, vegyes házások és izraeliták változásait. Közli II. József császárnak a házasságra vonatkozólag kiadott szabályzatát; — a végrehajtókra és az iparra vonatkozó szabályokat stb. Különösen ajánljuk a közérdeklődőknek e közhatalmu művet, melynek nemcsak a szakember, de a közéletben mindenki hasznát veheti.
(„Budapesti Közlöny.”)

Magyarországon eddig bármily

verseny által fölül nem mulva,

csak az egyetlen, érmek által kitüntetett

vászonárak és fehéremük gyára

FOGL S.-tól Pesten,

városházter 6-ik szám.

Rumburgi vászon térfülek (a nyak körmértéke megjelölendő) 2, 3, 4, 5, 6-8 frt.

Vászon női ingek 1 frt 2-2.50, himzéssel 2, 3, 4, 5, 6-8 frt.

Vászon gatyák 1.-, 1.50, 2.-, 2.50, 3.- frt.

Angol chirting-íngek, (szébb a vászonnál) fehér és színes 2.-, 2.50, 3.-, 3.50 frt. (A nyak körmértéke megjelölendő.)

Gallérok, legújabb divatuak, (a nyak körmértéke megjelölendő) tucatzja 2-3 frt, angol 4 frt.

Kézeltök, legújabb divatuak, tucatzja 4-6 frt.

Női nadrágok 2.50-3 frt.

Pongyolafelöltök vagy női corsetok percaiból 2-2.50 frt, himzéssel 3, 5, 6, 8 frt.

Női alszoknyák 4, 5, 6, 8 frt.

1 tucatz rumburgi vászon zsebkendő 1.50-2 frt, finomabb 2.50, 4, 5, 6, 8-10 frt.

30 röt kéziszövetű vászon 3.50, 8.50, 9.50, 11.-, 13.-, 15 frt. —

30 röt rumburgi vászon 16, 18, 22, 25 frt a legjobb és igen széles.

Női fűzők (a derek körmértéke megjelölendő) 2, 3, 4 frt.

Rumburgi és hollandi vásznak, 50-54 rötös, elismert 16, 20, 25, 30, 35, 40, 50, 60, 1.0 frt.

50 forint értékű árak vásárlói egy asztalgarnitúrát 6 személyre ingyen kapnak.